

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De veritatibus quibusdam Suauiter cogitandis extra tempora
meditationum in Octiduana Recollectione. Cap. XV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

tum vita, sed non historia res eius gestas continens, sed illa tantum pars, quæ de solis virtutibus tractat, ut est liber sextus vitæ S. Xaverij, & quintus S. Ignatij apud Ribadeneyram, tertius apud Maffei. Alios libros post Exercitia legere poteris, sed tempore Exercitiorum hōs tantum qui te instruant pro cursu vitæ spiritualis, iuxta doctrinas S. Patris peragendo, & qui voluntatem tuam accendant ad sanctè vivendum in Societate. Proderit etiam (ne caput fatigēs diuacutiore lectione) sedendo, vel deambulando potius, tecum veluti colloqui familiariter hoc vel simili modo, cum summa simplicitate & candore: *Eia anima mea: Ego nunc facio Exercitia, quæ S. P. Noster instituit, ut per ea ad sanctitatem excitemur. & post ea, ut sanctè vivamus, & non erubescamus Evangelicam perfectionem: Quid ergo debes facere: quid debes emendare: quid perscrutari Domine Iesu adiuua me, vellem esse bonus, & totus tuus, ô Beatissima Virgo ora pro me; ô Sancte angele custos succurre mihi. Qualis debet deinceps esse mea ad meditationem preparatio? qualis meditatio? qualis recreatio? cum quibus conuersatio?* Hæc non simul omnia extra Meditationis tempus examina & scrutare, sed vno die vnam occupationem tuam, altero die alteram. Ita sine tædio cum fructu totum tempus transiges.

Exercitiorum sine instante, annota precipuos fructus in scripto, confer de eis cum Superiore, & emenda si quæ in te emendanda sunt &c. Nā cum Patre Spirituali dante Exercitia, tempore Exercitiorum ages, dum te visitabit more solito,

CAPVT DECIMVM QVINTVM

De veritatibus quibusdam suauiter cogitandis extra tempus Meditationum in octidvana Recollectione, & aliis temporibus.

Præterea quando lectione & meditatione vel lectione senseris fatigatum caput, sedendo vel ambulando, suauiter repræsentanti tuæ infra scriptas veritates, non discurrendo circa illas (nisi Dominus suauiter suo impulsu ad hoc te excitauerit) sed per modum simplicis apprehensionis & reminiscentiæ, illas veluti aspiciendo, ac si illas legeres in aliquo palatio scriptas sub aliquo emblemate,

166. *Primò*, Pluris faciendus est Deus, quam homo. Cur ergo ob respectum huius, illum offendis: Cur non magis Dei gratiam & promotionem prenas & amicitiam, quam talis & talis, qui tibi suppeditat pro purgatorij pœnis quotidianam materiam?

167. *Secundò*, Proditurus in conspectum hominum, non maculas faciem data opera, sed si casu aliquo sit maculata, statim abluis: cur ergo animam deliberatè peccando maculas, & sic oculis Dei & Sanctorum te aspiciendum offers,

& diu ita factatus in oculis Dei permittes?

Tertiò, Quoduis peccatum veniale est sedius quam sordes quæuis & spurcitiæ humanæ, nulla excepta. Cur ergo tam sæpe animam reddis in oculis Dei sordidam & færentem? Valdè enim færentem reddit animam quoduis veniale peccatum, ut ait S. Macarius Ægyptius, & Dens hom. 1. ipse hoc ipsum ostendit P. Ludouico de Ponte visione quadam admirabili, quæ legitur in eius vita, adeò ut visus sit Deus manu tegere nares suas, ne perciperet færentem ex peccatis venialibus prodeuntem.

Quocirca S. Philippus Nerius propriis natus percipiebat tetrum færentem etiam ex peccatis venialibus quibusdam suorum filiorum spiritualium. Nec mirum. Peccata enim venialia vocantur horrenda scabies, & pustule & sanies, & sordes à Sanctis, quæ sanè sunt res fætidæ, nec possunt benè olere, nisi fortè porcis.

Sanè S. Chrysol. linguam detrahoriam, cœnum, ait, profundere, & os cloacæ, latrinam vsu redere, immò qualibet latrina abominabiliorum. Et alio in loco: Detractionem, stercus, appellat. Et S. Asterius, peccati cœnum. Hinc Archangelus, qui S. Franciscæ Romanæ à Deo fuit datus, ut ei perpetuò omni tempore assisteret, diu noctuque, cum aliquis coram illa aliquem defectum, etiam venialem, committebat, veluti erubescens, manibus faciem tegebat: ut scribitur in vita S. Franciscæ secunda, nuper Romæ impressa. Quædo verò ipsa, ob multa negotia & difficultates quæ occurrerant domi, vel ob tædium, quod concipiebat propter visitationes aliorum, committebat aliquam paruam imperfectionem vel defectum, subito Archangelus abscondebatur se, nec se ei ostendebat, donec ipsa cum profunda humilitate peteret veniam à Domino, & faceret propositum cauendi similem defectum. Et ita Archangelus se abscondebatur, donec ipsa perfecta resignatione, in Diuinum beneplacitum, se disponebat ad ferendam æquo animo curam domus suæ, & vitandum tædium in cura illius perpetuò: etiam si Deus illam vellet ita fatigari in curis domesticis vsque ad diem iudicij. Sic Deus voluit eam esse sine fastidio, quod habebat in curis domus, & in multis conuersationibus, ut se spoliaret nimia anxietate, à qua ad solitudinem & secessum trahebatur. P. Ludouico de Ponte cum in visione Deus ostendisset fæditatem peccatorum venialium, etiam videndum ei se præbuit, obtutantem nares suas, ne færentem ex eis prodeuntem odoratu perciperet, ut scribitur in eius vita MS.

Quartò, Si Superior adesset in aliquo loco, et si eum non videres, sed adesse tantum certò crederes, non auderes quicquam facere quod ei displiceret: Cur ergo id audes, certò fide Diuinā credens, Deum tibi adesse, te intruere, & nolle ut illa facias quæ ipse vetuit?

Quintò, Si certò crederes te post vnum peccatū deli-

R r

Aug. f. 41. de sanctis. & l. 50. h. h. 50. cap. 3. Caf. h. 8. Chr. h. 6. ad pop. Bal. in c. 4. I. ai. Gr. hom. 30. in Euang. & in c. 5. Cant. Chr. h. 44. in r. Cor. mor. hom. 3. ad pop. Alt. h. de œcono. mo. l. i. c. 14. vit.

168.

169.

171.

deliberatè cõmissum, vel post multa indeliberata quotidie à te sine scrupulo magno committi solita, ob illa in publico foro, spectante totà Civitate, à carnifice virgis cædendum, omnino abstineres ab illis. Cur ergò non abstines, certò credens ea in purgatorio puniri, grauioribus suppliciis, quàm sint virgæ? & credens spectantis Dei & Sanctorum oculos, magis esse vitandos quàm ciuium?

172. *Sextò*, Si certò putares, te conuersando vel semel cum aliquo, qui tibi est occasio vel offendendi Deum, vel non viuendi sanctè & perfectè, te, inquam, ex tali vel momentanea conuersatione contracturum morbum alicum, vel pestilentiam, tanquam à facie colubri fugeres eius conuersationem. Cùm autem peccata ex illa conuersatione à te committi solita, & impedimenta tuæ perfectionis, maiora sint mala, quàm morbus alicus, imò omnes proflus alij morbi, & mors ipsa, imò, vt Sancti docent, quàm pœnæ inferni; cur ab illa conuersatione te non subtrahis, etiamsi deberes talem locum offendere?

Chrysl. 5. ad pop. Anl. sim. cap. 190. Cath. Gè. cap. 20. 24. vitæ. Roder. l. 1. c. j. l. 2. c. 25. vitæ num. 5.

173. *Septimò*, Nonne anima & Dei, & tuo, & omnium aliorum iudicio, magis curanda est, quàm corpus? Cur ergo non ita sollicitè quæris ea quæ profunt animæ (vti sunt merita, gratia apud Deum, profectus magnus in virtutibus) vti quæris & optas corpori tuo vellem quàm optimam, cubiculum maximè commodum, cibum lapidum, & potum meliorem? *Nonne anima plus est quàm esca*: dixit Iudex tuus futurus. Cur ergo animam lædis ob escam, & Iudicem tuum offendis? *Inordinata certè*, inquit S. Bern. *atque irrationalis misericordia est, sterilis & infructuosa carnis*, (qua iuxta Domini Verbum non prodest quicquam; & secundum Apostolum, regnum Dei non possidebit) *adimplendis inuigilare desideris, & de anima cura. Sapientis saluberrimum non curare consilium, admonentis atque dicentis: Misere anima tuæ, placens Deo. Bona misericordia misereri anima tuæ, nec potest non mereri misericordiam quæ sit vt placeas Deo.*

Matth. 6. 25. Apol. ad Ab. Gal. col. 7. Ioa. 6. 64. 1. Cor. 15. 20. Eccl. 30. 24.

174. *Octauò* Deus tibi magis est necessarius & utilior, quàm vllus hominum, & te in omnibus rebus temporalibus quas appetis, magis per se solum iuuare potest, quàm vllus hominum. Cur ergo non ita quæris Dei gratiam & fauorem, vti quæris variis industriis fauorem & promotionem hominum. sæpè etiam cum offensâ Dei, & remorsu conscientia?

175. *Nonò*, Minutus gradus gloria in cælo, res est melior & præstantior quàm vllum beneficium, quod posses sperare ab vllò. Cur ergo omittis quædam Exercitia & opera virtutum, quæ posses & priuatim & publicè facere, & plurimam gloriam merereris apud Deum faciendos; sed ea omittis, vel ne videaris, vel ne talem vel talem offendas, aut ei displiceas cui hac ratione displicendo, & te vincendo, summoperè Deo placeas, eumque exhilarares?

176. *Decimò*, Deus & Sancti in diuino lumine, vident omnia quæ dicis, & facis, & omittis, atque cogitas, & plures sunt quàm illi, qui te & tua exteriora vident. Si ergo quædam omittis facere, vel dicere, ob id tantum: *Quid dicerent de me isti, si hoc facerem vel dicerem?* An non peius est, quòd Deus & Sancti dicant de te res maioris momenti, & pluris à te faciendas, dum te vident ob respectum humanum erubescere Euangelium, vt ait Apostolus, & erubescere virtutum actiones, à Deo, & Sanctis in te expectatas, & te pudere vitæ sanctæ, quæ te faceret valdè gloriosum in cælo?

177. *Vndecimò*, Profectus in sanctitate, qui per virtutes fit, res est præstantior, incundior & utilior, Dei & omnium etiam Ethnicorum iudicio, quàm profectus in studiis vel opificiis: Cur ergo non es æquè saltem sollicitus de profectu in virtutibus quotidianis, sicut es sollicitus de profectu quotidiano in studiis, vel alia tua occupatione? Cur non tam diligèter adhibes media ad profectum in virtutibus, sicut adhibes ad alia, cum tamè deberes magis illi curare quàm alia?

178. *Duodecimò*, Si nunc resurgerent à mortuis similes tui Religiosi, vel alij, certò credis non vitaturos ea, & eos, quæ & quos tu non vitas: Cur ergo nunc non facis ea quæ resuscitati facerent? & quæ tu ipse faceres, si fores vnus ex resuscitatis?

179. *Decimotertio*, In hora mortis vltima, omnes etiam improbi (nisi sint à Deo indurati & reprobati) de rebus humanis & diuinis ferunt recta iudicia, & sua suorumque amicorum non benefacta & dicta, tunc sine vllò respectu condemnant, & proponunt se ea vitaturos si conualescerent. Reflecte ergo te ad tua facta & dicta illa, quæ nunc vel à propria conscientia tuâ, vel à Superioribus, vel ab aliis magis spiritualibus improbantur: suntne eorum è numero, quæ in hora mortis damnare? & dissuaderes aliis, & quæ te fecisse tunc doleres? Tempestiuè ergo ea à te relica, ne moriens, non tam voluntate quàm necessitate ab iis te abstrahas.

180. *Decimoquarto*, Damnatur meritò canis Æsopici electio, dum vifa in aqua carnis vmbra, eam cupiens atripere, carnis quod in ore tenebat frustum amisit. Tu damnandus es magis, qui ob spem alicuius solatioli, vel ob metum alicuius humilioris, vel ob gustum alicuius commodi quo frueris, omittis, vel decurtas orationem, aut alicuius virtutis exercitium, quod Dei & tuo & aliorum iudicio scis esse præstantius & plusquam carnem, respectu vmbra carnis. Erubescere imitator canis Æsopi, & illo stultior, quia moribus bonis in se tibi utilioribus, & magis necessariis, & sapius, quàm ille canis fecerit, te priuas.

181. *Decimoquinto*, Minimus gratiæ & meriti gradus qui acquiritur per quoduis opus bonum, sine vlla obligatione legis, spontaneè factum omnium Christianorum, etiam improborum, iudicio, est maius

inatus quid omnibus lucris ditissimorum mercatorum, & omnibus thesauris totius mundi simul sumptis. Sicut ergo mercator, & quiuis alius secularis, si sciret se assecuturum saltem unam millionem auri, quouis opere pio supererogationis, perpetuo se impenderet talibus operibus, sine vilo aliorum, qui id improbarent, vel irriderent, respectu; cur tu idem non facis, vt congreges lucra spiritualia & thesauros meritiorum, cum credas eos esse maiores omnibus huius vitæ thesauris?

182. *Decimosexto*, Fidelis & honestus & æquatis amans miles, non agrè fert, si in bello non tractetur à commilitonibus meliùs & commodiùs, quàm supremus Exercituum Dux & Imperator: & si sit occasio, & videat suum Ducè id expectare, pro eius amore pluribus se subicit incommodis, quàm patrie Dux ipse. Cùm ergo miles Christi Iesu sis, vt ait Apostolus, cur agrè fers dum malè tractaris, & pateris aliqua in hac vità, quæ est militia quædam?

184. *Decimoséptimo*, Æquum est, vt ait Apostolus, nunc saltem ita te exhibere membra tua seruire iustitia in sanctificationem, sicut (olim fortè) exhibuisti seruire immunditiæ & iniquitati ad iniquitatem. Vel si benè vixisti, æquum est, vt tu tam diligenter seruias Deo, sicut dominis suis seruiunt eorum famuli, immò sicut seruiunt diabolo, & sicut tu fortassis olim ei seruiuisti, Seruisne Deo hoc modo: & cur non?

185. *Decimooctauo*. Species quadam negationis Christi est, Euangelij perfectionem sponte promissam, non sectari, eique contraria facere. Qui Euangelij præcepta audit, & non facit, inquit S. Ambrosius, negat Christum: & si verbo fateatur, operibus negat. Simile quid de Religiosis allecit S. Augustinus, vel S. Cæcilius (vtrique enim adscribitur hic sermo) Ego hodie qui videor esse Monachus, si rupero propositum meum, Christum esse negaui. Et si in pace Christum nego, in persecutione quid facerem? Si dum non torqueor, non exutor, denego; si torquerer & exurerer, quid facerem? Monacho quid reuuium (vel silentium, vel colloquia pia, vel conuersationem cum melioribus) fugi, putas ignem effugere?

186. *Decimonono*. Qui vel ob humanos respectus, vel ob aliquod solatiolum aut commodum suum, omittit aliquod opus bonum supererogationis, facit iacturam quandam ipsius Dei, non quidem talem qualem adfert peccatum mortale, excludens ex anima Deum, sed maiorem impediens ipsius Deitatis acquisitionem. Siquidem dum augetur gratia in iusto, ipsa Dei substantia magis vnitur animæ, quàm antea, tanquam sponsa sibi tunc cariori, vii & SS. Patres & meliores docent Theologi. Ideò sancti Patres & S. Leo tres Græci, per incrementum gratiæ dicunt iustos magis Deificari: quia ipsa substantia sanctissimæ Trinitatis (si per impossibile nec in cælo esset, nec extra iustum) poneretur intimè, reali-

ter, & substantialiter in anima iusti, dum ei gratia sanctificans infunditur, ob bonum vsum Sacramenti alicuius, vel aliud opus supernaturale. Quanta ergo est cecitas & imprudentia, omittere acquisitionem Dei maiorem; ob rem friuolam, aut ob boni operis omissionem? Nonne Dei substantia infinitè tibi est vtilior, & magis necessaria, quàm omnia bona & solatia creata? Erubescere contemptor Dei, Deo anteponeas solatiolum tuum, quod tibi & in hac & in altera vita valdè nocet.

CAPVT DECIMVM SEXTVM.

Describitur homo pie renouatus, & imitandus proponitur, in Octidvana Recollectione & ante ac post illam.

188. **Q**uoniam verò finis meditationum, est renouatio nostri, præcipuè interna, sed ex quâ sequitur etiam renouatio exterioris hominis, præstat videre quomodò describat B. Laur. Iust. renouatam Sponsam Verbi: *Fundamentum*, inquit, totius exterioris hominis, mentis est qualitas non aliter foris conuersatur homo, quàm intus maneat. Nam si circumspiciat sit mens apud se, sicut exteriorè ordinatè disponit, si verò lubrica, & absque rationis iudicio sola præceps ducitur voluntate, latere non valet. *Negotia namq, exteriora & sermo in compositis, improvide anime testimonia sunt. Proinde Sponsa Verbo placere concupiscens, omnè sua mentis statum sapientia regulis componit & ordinat. Hinc est, quod ipsius verba prudentiam sapiant, & ratione fundata sint. Nil ex eius oratione murmuratiõis, nil fraudis, nil elationis egreditur. Parca proficua, salèq, condita sunt illius eloquia, ita vt penè irreprensibilia sint. Opera quoque eius lance aquitatis, & consideratione virtutis sunt facta, singularitatis nota fugit, præcipitationem deuitat, mores in compositos non sequitur, & sic conuersari satagit, vt nemini noceat, nulli onerosa nulliq, odiosa sit. Vnde fit, vt vniuersis amabilis reddatur, omnibus cara, & cunctis beneuola, atq, ipsius vita proponatur ad imitationis exemplum. Ita namq, spiritualia operatur Exercitia, non vt propriam adipiscatur gloriam, aut humanos capiet fauores, sed pro honore Dei; pro amore Sponsi & pro edificatione proximi. Proinde tam ardentè prædentèq, Dei in se sedula est custodire imaginem. Agnoscit quidè rationalem se esse, & per hoc Verbi gerere similitudinem, sedem esse Sapientia, & veritatis illustrari lumine &c. Quod anima in amore Sponsi seruentior est, eò se minus diligit propter se, tota se diligit in Sponso, munda se seruat Sponso, Dilecti honorem zelat, & quicquid Verbi potest deformare imaginem, vehementer abhorret &c. Proinde que legitima est Sponsa, & qua non didicit, sed gustauit in vero sensu, & in suorum præcordiis desiderioru, quàm suavis est Dominus, quàm dulcis Amor, quàm castus amplexus, quàm mellissimum est Verbi connubium, incessanter elaborat, qualiter Trinitatis in se imaginem valeat reformare, incontaminatam tenere, & absque macula custodire. Hinc est, quod tam sedulo tamque ardentè spiritualibus intendit*

